

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

**про результати відвідування
Синельниківського міськрайонного суду
Дніпропетровської області
28.03.2025**

м. Дніпро, 2025 р.

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму (далі – НПМ) відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19¹, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 18.03.2025 групою НПМ здійснено відвідування Синельниківського міськрайонного суду Дніпропетровської області (далі – Суд).

Відвідування здійснювали наступні члени групи НПМ:

Сивоконь Анастасія Ігорівна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Лиженко Дмитро Сергійович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Крупій Оксана Володимирівна, представник громадської організації.

Суд знаходиться за адресою: Дніпропетровська область, місто Синельникове, вулиця Чехова, будинок 1.

Керівництво Суду:

Твердохліб Олена Валеріївна, голова Суду (на посаді з квітня 2022 року).

Волошина Олена Володимирівна, керівник апарату Суду (на посаді з січня 2008 року).

Штатна чисельність працівників Суду – 48, з них чисельність суддів – 8 (7 здійснюючих правосуддя).

Після повномасштабного вторгнення та окупації деяких територій України до Суду покладено розгляд справ Старобільського районного суду Луганської області, Троїцького районного суду Луганської області, Жовтневого районного суду м. Луганська, Антрацитівського міськрайонного суду Луганської області.

Суд розміщений у власній (з 1977 року) двоповерховій будівлі, з цокольним поверхом що побудована в 1977 році (*фото № 1 Додатку*).

На вході до будівлі є інформація про найменування судового органу (*фото № 2 Додатку*).

Вхід у приміщення Суду обладнаний пандусом, однак він не відповідає вимогам Державних будівельних норм України 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово комунального господарства України 30.11.2018 № 327, також для допомоги маломобільним групам населення біля входу до суду знаходиться кнопка виклику працівників суду (*фото № 3 – 4 Додатку*).

Для підтримки громадського порядку у Суді, запобігання проявам неповаги до Суду та припиненні таких проявів, охорону приміщення й іншого майна Суду, забезпечення захисту суддів, працівників апарату суду та безпеці учасників

судового процесу при вході несуть службу працівники територіального управління Служби судової охорони у Дніпропетровській області.

На вході, працівники судової охорони використовують ручний металодетектор (*фото №5 Додатку*).

На першому поверсі знаходиться зал очікування, в якому наявні лавки, стіл, встановлені інформаційні стенди з наявною інформацією про графік прийому громадян, телефони гарячих ліній Державної судової адміністрації України, надання безоплатної правової допомоги, правила та обов'язки учасників судових процесів, тощо, зразки заяв та інформація про Уповноваженого (*фото № 6-8 Додатку*).

На першому поверсі суду наявна камера схову для зберігання речей відвідувачів, які заборонено проносити до судової установи (*фото № 9 Додатку*).

У Суді наявні камери відеоспостереження по зовнішньому периметру будівлі, в залах судового засідання для розгляду кримінальних справ, конвойному приміщенні, перед входом у конвойне приміщення (*фото № 10-13 Додатку*).

У приміщенні Суду розташовано 10 залів судових засідань, з них для розгляду кримінальних справ – 2 зали.

У залах судових засідань для розгляду кримінальних справ наявні кабінети для підсудних із захисного скла (*фото № 14 - 15 Додатку*).

Зали обладнані системою відеоконференцв'язку для проведення судових засідань у режимі відеоконференції (*фото № 16-17 Додатку*).

Для знезаражування залів судових засідань для розгляду кримінальних справ та конвойного приміщення використовують переносні та стаціонарні бактерицидні опромінювачі (*фото № 18-20 Додатку*).

На дверях залів судових засідань та кабінетах наявні інформаційні таблички із дублюванням зазначеної інформації шрифтом Брайля (*фото № 21-22 Додатку*).

У будівлі облаштовано 2 входи – основний (центральный), та конвойний (*фото № 23 Додатку*).

Конвойне приміщення знаходиться на першому поверсі будівлі. Має окремий вхід для висадки підсудних (засуджених). Є під'їзд спеціального автомобіля. У приміщенні для тримання підсудних (затриманих) 2 камери (*фото 24-27 Додатку*).

У камерах є лави, які прикріплені до підлоги. Конвойне приміщення частково облаштовано меблями, сейфом, аптечкою. Підсудні (засуджені) мають доступ до питної води (*фото 28-30 Додатку*).

Наявна санітарна кімната для користування підсудними (засудженими) з умивальником, унітазом та урною для сміття (*фото 31-32 Додатку*).

У день відвідування у Суді в конвойному приміщенні перебувало 2 підсудних (засуджених). В ході опитування групою НПМ скарг на умови тримання та зауважень на неналежні поведження (катування) з боку працівників суду та конвойної

служби від підсудних не було.

На момент відвідування Суду тимчасове укриття не облаштовано, однак в холі на першому поверсі наявний перелік найближчих до Суду сховищ, підвальних приміщень та найпростіших укриттів в місті Синельникове (*фото № 33 Додатку*).

Попереднє відвідування НПМ суду проводилося працівниками Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини 13.11.2019.

За наслідками Територіальному управлінню Державної судової адміністрації в Дніпропетровській області та Суду були надані рекомендації:

Розглянути питання щодо можливості вжиття заходів для пришвидшення перенесення суду до будівлі за адресою: м. Синельникове, вул. 40 років Жовтня, б. 38, виділеної у 2004 р. для розташування Синельниківського міськрайонного суду Дніпропетровської області.

Забезпечити відповідність будівлі вищезазначеної будівлі, виділеної для розташування Синельниківського міськрайонного суду Дніпропетровської області Державними будівельними нормами України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди», В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд», Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах обвинувачених (підсудних) за вимогою судів, затвердженої спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної судової адміністрації України, Генеральної прокуратури України від 26.05.2015 № 613/785/5/30/29/67/68 (далі – Інструкція з організації конвоювання та тримання в судах обвинувачених (підсудних) за вимогою судів).

Забезпечити умови для здійснення конвоювання відповідно до вимог Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах обвинувачених (підсудних), засуджених за вимогою судів, в тому числі щодо:

- облаштування приміщення конвою, санітарних вузлів та приміщення для підсудних (камер) у кількості, яка забезпечить у разі необхідності роздільне розміщення чоловіків та жінок, дорослих та неповнолітніх, інших осіб, відповідно до вимог ст.8 Закону України «Про попереднє ув'язнення» та ст. 88 КВК України;
- ізоляції маршрутів для конвоювання обвинувачених (підсудних) в приміщенні суду;
- облаштування спеціально огороженого боксу чи огороженої стоянки для спеціального автотранспорту варті;
- обладнання коридорів звуковою сигналізацією, камерами відеоспостереження.

Обладнати приміщення для конфіденційного спілкування підсудних (засуджених) осіб з адвокатом та ознайомлення з матеріалами справи.

Забезпечити дотримання санітарно-гігієнічних норм, регулярне прибирання, дезінфекцію, утримання санвузлу загального користування, розташованого на вулиці, в умовах чистоти та пристойності.

Визначити відповідальну особу за кварцування залів судових засідань; встановити контроль за виконанням її посадових обов'язків, терміном використання ламп; забезпечити належне заповнення відповідних журналів.

Розглянути питання щодо переобладнання технічного приміщення на другому поверсі таким чином, щоб забезпечити відвідувачам суду доступ до санвузлів, або іншим чином забезпечити.

У ході відвідування 28.03.2025 встановлено, що рекомендації надані за результатом попереднього відвідування виконані частково, а саме:

забезпечено відвідувачам суду доступ до санвузлів на другому поверсі;

забезпечено обладнання коридорів камерами відеоспостереження;

забезпечено дотримання санітарно-гігієнічних норм, регулярне прибирання, дезінфекцію, утримання санвузлу загального користування, в умовах чистоти та пристойності.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення прав осіб з інвалідністю (ст. 9, 13 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю та ст. 21 Конституції України).

1. При вході до будівлі Суду відсутній належний пандус. Відповідно до п. 6.1.8 Державних будівельних норм України 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житловокомунального господарства України 30.11.2018 № 327 (далі – ДБН. Інклюзивність), усі приміщення в будинку повинні бути доступними для маломобільних груп населення на рівні з іншими особами. При розміщенні приміщень по висоті будинку, крім сходів, необхідно передбачати пандуси, піднімальні платформи, вертикальні підйомники згідно з вимогами ДСТУ ISO 9386-1, ДСТУ ISO 9386-2 або інші пристрої для переміщення.

2. У порушення вимог п. 11.5 ДБН. Інклюзивність, у суді не створено умов для забезпечення доступності маломобільним групам населення до санітарно-гігієнічних приміщень. У приміщенні суду відсутнє санітарно-гігієнічне приміщення (туалет) облаштоване для маломобільних груп населення.

Порушення права осіб на гідні умови тримання (стаття 25 Загальної декларації прав людини, Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди»).

3. У порушення вимог п. 6.5.2 Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди», затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 17.05.2010 № 175 (далі – ДБН) у Суді на 2 зали судових засідань для розгляду кримінальних справ

використовується лише 2 камери для розміщення підсудних (засуджених), відповідно до вище вказаного пункту в приміщенні Суду має використовуватись 6 камер для підсудних (засуджених) (*фото № 25 Додатку*).

4. Під час відвідування приміщення Суду було встановлено, що розміри камер не відповідають вимогам п. 6.5.2 ДБН. Встановлено, що площі камер менше ніж 4 м² (*фото № 29 Додатку*).

5. У приміщенні, де знаходяться камери для підсудних (засуджених) відсутня припливно-витяжна вентиляція, що є порушенням вимог п. 8.2.3 ДБН. Провітрювання приміщення здійснюється через вентиляційний отвір, що відкривається та зачиняється вручну (*фото № 25 та 29 Додатку*).

Порушення права на забезпечення безпеки у суді (стаття 2 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, стаття 27 Конституції України, ДБН Суди та Державні будівельні норми В.2.2-5:2023 «Захисні споруди цивільного захисту»).

6. Відповідно вимог п. 13 Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах обвинувачених (підсудних) за вимогою судів, в приміщенні суду не забезпечено ізольований маршрут конвоювання підсудних (засуджених) від службового входу до залу судового засідання розгляду для кримінальних справ.

Конвоювання підсудних (засуджених) до залів судового засідання здійснюється шляхом закриття проходу для відвідувачів під час конвоювання працівниками конвою.

7. Відсутній бокс або загороджена територія для заїзду спеціального конвойного автомобіля, що порушує вимоги п. 14 Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах обвинувачених (підсудних) за вимогою судів.

8. Тимчасове укриття в обох приміщеннях суду не облаштовано, що є порушенням Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579. Окрім цього, працівники та відвідувачі наражають себе на небезпеку під час оповіщення сигналу повітряної тривоги продовжуючи перебувати у приміщенні суду або на подвір'ї.

Порушення права на життя (стаття 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 3 Загальної декларації прав людини, стаття 27 Конституції України).

9. Не забезпечено дотримання вимог законодавства у сфері техногенної та пожежної безпеки (були виявлені своєчасно не повірені вогнегасники) що свідчить про не дотримання вимог законодавства у сфері техногенної та пожежної безпеки та порушення права на життя (стаття 3 Загальної декларації прав людини, стаття 2 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, стаття 27 Конституції України та вимог розділу третього «Правил експлуатації та типові норми належності

вогнегасників», затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 15.01.2018 № 25). (фото 34 Додатку)

Порушення права на професійну правничу допомогу (ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, ст. 59 Конституції України).

10. У порушення вимог п. 6.5.2 ДБН, статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, ст. 59 Конституції України у приміщенні суду не обладнано кімнату для роботи адвоката з підсудними (засудженими), що унеможливорює реалізацію їх права на захист.

Комітет із запобігання катуванням чи нелюдському або такому, що принижує гідність, поводженню чи покаранню у 21-ій Загальній доповіді наголошує на необхідності проведення зустрічі адвоката із затриманою особою у приватному порядку, віч-на-віч для того, щоб затримана особа відкрито говорила яким чином з нею поводяться. Комітет не вбачає жодної необхідності відступати від принципу конфіденційності зустрічей між адвокатом і зацікавленою особою.

Окрім цього, зазначене порушення може стати причиною чергових звернень до Європейського суду з прав людини і виплатою Україною значних сум коштів в якості компенсації. У справі «Фірстов проти Росії» (скарга №67312/12) Європейський суд з прав людини констатував, що хоч підсудний і міг спілкуватися зі своїм захисником через загородження у залі суду, у тому числі під час перерв, які оголошувалися для цієї мети суддею за клопотанням заявника, не було доведено, що такі консультації носять конфіденційний характер у зв'язку з присутністю конвою у межах досяжності слуху. Таким чином, ЄСПЛ засвідчив порушення статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Територіальному управлінню Державної судової адміністрації України в Дніпропетровській області:

1. Передбачити фінансування і проведення робіт щодо облаштування Суду згідно вимог ДБН. Інклюзивність;
2. Передбачити фінансування для збільшення кількості камер для підсудних (засуджених) та приведення камер для підсудних (засуджених) у відповідність до площ, відповідно вимог п. 6.5.2 ДБН;
3. Забезпечити конвойне приміщення примусово – механічною вентиляцією, відповідно норми п. 8.2.3 ДБН;
4. Передбачити фінансування для облаштування боксу або загородженої стоянки для заїзду спеціального конвойного автомобіля відповідно до п. 14 Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах обвинувачених (підсудних) за вимогою судів.

5. Розглянути можливість виділення додаткових фінансових асигнувань з метою забезпечення та дотримання вимог законодавства у сфері техногенної та пожежної безпеки.

6. Синельниківському міськрайонному суду Дніпропетровської області:

1. Провести роботи щодо облаштування Суду згідно вимог ДБН. Інклюзивність.

2. Опрацювати питання щодо збільшення кількості камер для підсудних (засуджених) та приведення камер для підсудних (засуджених) у відповідність до площ, відповідно вимог п. 6.5.2 ДБН;

3. Встановити в приміщенні конвою примусово – механічну вентиляцію, відповідно норми п. 8.2.3 ДБН;

4. Забезпечити ізольований маршрут конвоювання підсудних засуджених від камер до зали судових засідань для кримінальних справ;

5. Провести технічний огляд вогнегасників, що своєчасно не повірені;

6. Обладнати кімнату для роботи адвоката з підсудними (засудженими) відповідно до вимог п. 6.5.2 ДБН.

До звіту додаються: фотофіксації на 6 арк. в 1 прим.

**Керівник групи НПМ
Головний спеціаліст Відділу
сприяння роботі
регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України
з прав людини**

Анастасія СИВОКОНЬ

ДОДАТОК ДО ЗВІТУ
за результатами відвідування
Синельниківського міськрайонного суду Дніпропетровської області

Фото № 1

Фото № 2

Фото № 3

Фото № 4

Фото № 5

Фото № 6

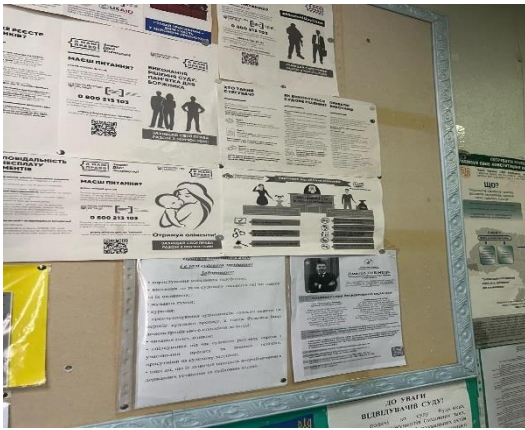
Фото № 7*Фото № 8**Фото № 9**Фото № 10**Фото № 11**Фото № 12*

Фото № 13*Фото № 14**Фото № 15**Фото № 16**Фото № 17**Фото № 18*

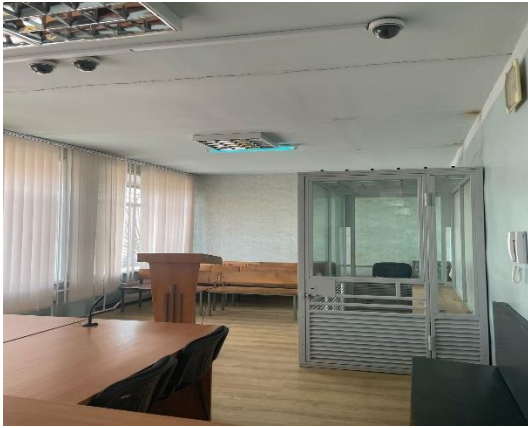
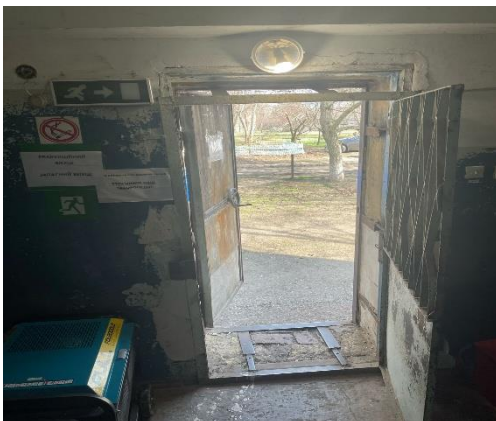
Фото № 19*Фото № 20**Фото № 21**Фото № 22**Фото № 23**Фото № 24*

Фото № 25*Фото № 26**Фото № 27**Фото № 28**Фото № 29**Фото № 30*

Фото № 31

Фото № 32

Фото № 33

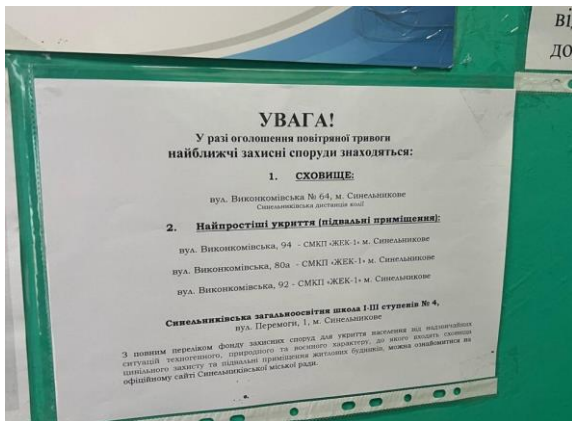

Фото № 34

